

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta ja ministeriöt

Yleiset huomiot esityksestä

Suomen Tuulivoimayhdistys ry (STY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa avoimuusrekisteristä. STY kannattaa avoimuusrekisterin perustamista, sillä sen tarkoituksena on parantaa päätöksenteon läpinäkyvyyttä, vahvistaa kansalaisten luottamusta päätöksentekoon ja torjua epäasiallista vaikuttamista päätöksentekoon.

Suomen hallitus on asettanut tavoitteekseen, että Suomi on hiilidioksidineutraali vuoteen 2035 mennessä. Eri teollisuudenalojen syksyllä 2020 julkaisemien vähähiilisyystiekarttojen mukaan sähköistäminen on kustannustehokkain tapa muuttaa teollisuus, liikenne ja lämmitys CO₂-neutraaleiksi. Raskaamman liikenteen ja osan teollisuuden prosesseista fossiilivapauden takaamiseksi tarvitaan myös puhdasta vetyä, jonka raaka-aineena toimii niin ikään sähkö. Eri ennusteiden mukaan Suomen sähkönkulutus tulee kasvamaan tulevina vuosina ja vuosikymmeninä merkittävästi. Puhtaalla sähköntuotannolla, erityisesti tuulivoimalla, on merkittävä rooli Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Vaikuttamisviestinnässään STY tuo päättäjien tietoon tutkittua tietoa tuulivoimasta sekä näkemyksiämme siitä, kuinka lainsäädäntöä voisi parantaa CO₂-tavoitteiden saavuttamiseksi. Näemme vuoropuhelun tärkeänä keinona välittää päättäjille ajantasaista tietoa. STY pitää tärkeänä, että nyt luotava sääntely päättäjien kanssa käytävän vuoropuhelun rekisteröimisestä on selkeää eikä se vaikeuta vuoropuhelua.

Selvitysten mukaan Suomessa lobbauksen pääasialliset kohteet ovat eduskunta ja ministeriöt. Lobbauksista kohdistuu huomattavasti vähemmän valtion virastoihin. Tästä syystä olemme sitä mieltä, että lobbauksen ilmoittamisvelvollisuuden tulee koskea ainakin aluksi ainoastaan eduskuntaa ja ministeriöitä. Keskeistä on myös se, että toimintailmoituksessa ilmoitetaan yhteydenpidon kohteet henkilön tarkkuudella yksilöiden ainoastaan korkeimman tason päättäjistä, eli kansanedustajista, ministereistä, valtiosihteereistä ja erityisavustajista sekä ministeriöiden kansliapäälliköistä ja osastopäälliköistä. Kansanedustajien avustajista ja eduskuntaryhmien henkilöstöstä tulee ilmoittaa tieto yhteydenpidosta yksilöimättä henkilöä, samoin ministeriöiden muihin virkamiehiin kohdistuvan yhteydenpidon osalta tulee riittää, että ilmoitetaan tieto osastosta ja yksiköstä.

Monet edunvalvontaa tekevät järjestöt toimivat melko pienillä resursseilla. On erittäin tärkeää, että lobbarirekisterin hallinnollinen taakka pysyy kohtuullisena. Tähän täytyy kiinnittää huomiota mallin jatkotyöstössä.

STY pitää hyvänä sitä, että avoimuusrekisteristä tietojen pyytämisen esitetään olevan maksutonta. Myös avoimuusrekisteriin ilmoittautumisen ja toimintailmoitusten jättämisen tulisi olla maksutonta.

STY toivoisi sääntelyyn lisää selkeyttä siitä, mikä katsotaan satunnaiseksi vaikuttamistoiminnaksi, jota ei tarvitse rekisteröidä avoimuusrekisteriin. Ehdotuksen 3 § mainitut poikkeukset on määritelty liian epäselvästi, mikä jättää lainsäädäntöön liikaa tulkinnanvaraa.

Lainsäädäntö jättää myös tulkinnanvaraiseksi sen, kuinka vaikuttamistoimintaan käytetyt resurssit tulee määrittää. Suomen Tuulivoimayhdistys tekee edunvalvonnan lisäksi hyvin paljon yleistä viestintää, järjestää pelkästään jäsenilleen avoimia tilaisuuksia, sekä kaikille avoimia tilaisuuksia, tekee lehtiä ja esitteitä jne. On erittäin vaikea erotella kaikesta STY:n toiminnasta pelkästään edunvalvontaan käytetyt resurssit ja toivoisimme selkeytystä siihen, kuinka tämä pitää tehdä.

Kunnioittaen, Anni Mikkonen, Toimitusjohtaja, Suomen tuulivoimayhdistys ry

Mikkonen Anni
Suomen Tuulivoimayhdistys ry